

Po rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky a vznikem nového státního útvaru – České republiky – vznikla potřeba zřídit i nová vyznamenání. V prosinci 1993 začala pracovat komise složená z poslanců, zástupců Ministerstva obrany, Kanceláře prezidenta ČR a odborných expertů, kteří společně vypracovali v únoru 1994 paragrafované znění zákona. Byly brány v úvahu tradice, evropské zvyklosti, ekonomické možnosti, umělecké pohledy a vzory, včetně výrobních možností doma i v zahraničí. Poslední varianta návrhu obsahovala širší spektrum odměňování, včetně hrdinství, záchrany života, zásluh v odporu proti totalitě, službu v mírových silách v zahraničí.

Byly odmítnuty návrhy na zřízení služebních medailí pro příslušníky ozbrojených sborů (vojenská resortní vyznamenání lze udělovat až od roku 1997) a byl vypuštěn návrh na zrušení některých vyznamenání ČSSR.

Dne 2. července 1994 byl zúžený návrh zákona schválen a přijat zákon č. 157/1994 Sb. o státních vyznamenáních. Prezident je může propůjčit či udělit za vynikající zásluhy o náš stát jak občanům České republiky, tak občanům států jiných. To je závažná změna právě u nejvyššího Řádu bílého lva, který byl doposud udělován výlučně do zahraničí.

Podle nového zákona byly zřízeny Řád bílého lva (pět tříd a dvě skupiny: vojenská a civilní, respektive občanská), Řád Tomáše G. Masaryka (pět tříd), medaile Za hrdinství a medaile Za zásluhy (tři stupně).

Zákon přesně specifikuje provedení řádů a medailí, způsob podávání návrhů, způsob jejich udělování a další údaje. Všechna uvedená vyznamenání se nosí in natura jen při slavnostních příležitostech, jinak je na stejnokrojích nahrazují příslušné stužky, na občanském oděvu tzv. rozety či úzké průvlečné stužky o šířce 8 mm nošené v knoflíkové dírcce levé klopky. Na večerní oblečení si jejich nositelé mohou pořídit miniatury. Poslanci vyškrtli z návrhu zákona Pamětní kříž odboje, který měl být udělován za boj proti každé totalitě, medaili Za nasazení v zahraničí i článek umožňující zakládat vojenské pamětní medaile.

Pro příslušníky ozbrojených sil je důležitá znalost paragrafu 12, kde je stanoveno pořadí nošení vyznamenání:

- a) Řád bílého lva podle pořadí udělení,
- b) Řád T. G. Masaryka podle pořadí udělení,
- c) československé řády,
- d) zahraniční řády v pořadí podle tříd a pořadí, jak byly uděleny,
- e) medaile Za hrdinství,
- f) medaile Za zásluhy,
- g) československé kříže, medaile a další dekorace podle stupňů a pořadí, v jakém byly uděleny,
- h) zahraniční kříže a medaile, dekorace podle stupňů a pořadí, v jakém byly uděleny.

Zákon č. 157/1994 Sb. zrušil platnost zákona č. 404/1990 Sb. o státních vyznamenáních ČSFR, kromě paragrafů 16 a 18, nikoliv vyznamenání jako taková. Zákon č. 404/1990 Sb. zastavil udělování vyznamenání ČSSR, nikoliv jejich nošení, a žádná vyznamenání nezrušil. Paragraf 18 zákona č. 404/1990 Sb., který zůstal v platnosti, stanoví:

„Ode dne účinnosti tohoto zákona nelze udělovat nebo propůjčovat řády, medaile nebo jiná obdobná ocenění podle dosavadních právních předpisů, tím není dotčeno právo nosit insignie těchto řádů, medailí nebo podobných ocenění.“

Z právního hlediska mohou občané ČR (vojáci v činné službě, v záloze) na blůze stejnokroje nosit ta vyznamenání, která byla zřízena a udělena do roku 1992, včetně dekorací států zaniklých (jako SSSR, NDR, SFRJ).

Z vyznamenání ČSSR lze nosit např. Řád rudé hvězdy, Řád práce, medaili Za zásluhy o obranu vlasti, medaili Za službu vlasti, medaili Za upevňování přátelství ve zbrani, medaili Za zásluhy o ČSLA a další.

Ze zahraničních vyznamenání je povoleno nosit (podle pořadí udělení) např. Kampforden NDR, medaile za upevňování bojové družby NDR, PLR, BLR, SSSR, pamětní medaile k výročí vítězství nad Němcem, pamětní medaili k výročí vzniku ozbrojených sil BLR, SSSR, Kuby a další vyznamenání.

Způsob a pořadí nošení vyznamenání v Armádě ČR bylo řešeno výstrojním předpisem v souladu s paragrafem 12 zákona č. 157/1994 Sb.